

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Neigerné dr. Vejkey Klára ügyvéd (.....) által képviselt (.....) felperesnek a dr. Sztás Margit ügyvéd (.....) által képviselt (..... I. r. és (.....) II. r. alperes elleni szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Fővárosi Bíróság 2010. június 18-án kelt 25.G.40.103/2010/6. számú ítéletével szemben a felperes fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg alpereseknek 100.000 (százezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, s az államnak - külön felhívásra - 630.000 (hatszázharmincezer) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Felperes és I. r. alperes 2007. január 10-én 50-50 %-os tulajdonosi részesedéssel megalapította a (továbbiakban társaság).

A társasági szerződés 10.2. pontja szerint az üzletrész kívülállóra adásvételi szerződés útján történő átruházása esetére a tagot, a társaságot vagy a taggyűlés által kijelölt személyt az átruházni kívánt üzletrészre elővásárlási jog illeti meg.

A 10.3. pont kimondja, az üzletrész kívülálló személyre történő átruházásához a taggyűlés (társaság) beleegyezése szükséges.

A 10.4. pont úgy rendelkezik, adásvételi szerződésen kívüli jogcímen az üzletrész nem ruházható át.

I. r. alperes üzletrészére nézve I. r. és II. r. alperes 2009. október 5-én üzletrész-adásvételi szerződést írt alá. Az üzletrész vételárát 10.500.000 forintban jelölték meg. Az okirat 4. pontjában rögzítették, a vételárát II. r. alperes a szerződés aláírását megelőzően megfizette, I. r. alperes ezt a szerződés aláírásával is nyugtázza. A szerződés tartalmazta azt is, felperest, a társaságot, illetőleg a

taggyűlés által kijelölt személyt elővásárlási jog illeti meg, továbbá, hogy a szerződés hatályosságához a társaság beleegyező nyilatkozata szükséges.

Alperesek 2009. október 14-én kelt és 2009 november 3-án kelt leveleikben az adásvételi szerződés megküldésével felhívták felperest elővásárlási joga gyakorlására.

Felperes válaszleveleiben kétségbe vonta a vételár megfizetését, illetve valós adásvételi szerződés megkötését, elővásárlási jogot gyakorló nyilatkozatot azonban nem tett. Utalt arra, amennyiben alperesek nem igazolják a vételár tényleges teljesítését, az igazolás hiányában kénytelen lesz pert indítani, alpereseknek „számolniuk kell a perköltség viselésével”.

(Az üzletrész-átruházás a cégjegyzékbe nem került bejegyzésre.)

Felperes 2009. december 29-én előterjesztett keresetében - annak tartalma szerint - az alperesek között 2009. október 5-én létrejött szerződés semmisségének megállapítását kérte a Ptk. 207.§ (6) bekezdése alapján, valamint alperesek perköltségben marasztalását. Előadta, annak ellenére, alperesek a szerződést adásvételi szerződésként nevesítették, valójában ajándékozási szerződést kötöttek. Tekintve, hogy a társasági szerződés az üzletrész ajándékozással történő átruházását kizárja, a leplezett ajándékozási szerződés érvénytelen.

A perköltség tekintetében hangsúlyozta, alperesek a perre okot adtak, mivel felhívás ellenére sem igazolták a vételár kifizetését.

Alperesek a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérték. Vitatták, hogy ajándékozási szerződés jött volna létre közöttük. Előadták, az üzletrész átruházást a Pp. 196.§ (1) bekezdés e) pontjának megfelelő teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalták, az okirat ellenkező bizonyításig igazolja, hogy a vételár megfizetése a szerződéskötést megelőzően megtörtént. Amennyiben felperes ennek tényét vitatja, akkor maga köteles bizonyítani, miért nem felelnek meg az okiratban foglaltak a valóságnak. A perköltség tekintetében kiemelték, a perre okot nem adtak, ugyanis az adásvételi szerződés teljes bizonyító erejű magánokirati jellegéből az is következik, nem szükséges külön bizonyítani a vételár átadásának tényét, a perrel felmerülő költségeket felperesnek kell viselnie.

Az elsőfokú bíróság 2010. június 18-i tárgyaláson meghallgatta alpereseket.

I. r. alperes előadta, felperes féltestvérével kötött házassága megromlott, ezért adta el üzletrészét a befektetési lehetőséget kereső régi barátjának, II. r. alperesnek. A 10.500.000 forintot II. r. alperes 2009. szeptember 18-án adta át részére, vállalkozási jól mentek, lehetett ennyi pénze.

II. r. alperes a teljesítés tekintetében I. r. alperessel egyező előadást tett, s bemutatta az által kiállított számlakivonatot, mely szerint lakossági számlájáról 2009. szeptember 14-én 11.000.000 forint készpénzt felvett.

Felperes keresetét változatlanul fenntartotta, állítva, II. r. alperest terheli bizonyítási kötelezettség a tekintetben, hogy a bankból kivett összeget ténylegesen a vételár megfizetésére használta fel. A tárgyalás elhalasztását kérte arra hivatkozva, a tényállást teljes körűen csak most ismerte meg, annak ellenére, már korábban felszólította alpereseket a vételár megfizetése igazolására. Kérte ezt a körülményt a perköltség megítélése szempontjából akként figyelembe venni, alperesek a perre okot adtak.

Az elsőfokú bíróság a 2010. június 18-án kelt 25.G.40.103/2010/6. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte felperest alpereseknek egyetemlegesen 500.000 forint perköltség, az államnak külön felhívásra 630.000 forint eljárási illeték megfizetésére. Az ítélet indokolásában kifejtette, a társasági szerződés az üzletrész kívülről álló személyre történő átruházását a társaság beleegyezéséhez kötötte, a felek ugyanakkor egyezően adták elő, a társaság taggyűlése a támadott szerződéshez nem adta hozzájárulását, illetve a felperes és a társaság sem mondott le elővásárlási jogáról. Utalva a Gt. 126.§ (1) bekezdésében, valamint a Ptk. 215.§ (1) bekezdésében foglaltakra rámutatott, a perbeli üzletrész adásvételi szerződés a taggyűlés hozzájárulása hiányában létre nem jött szerződésnek tekintendő. Létre nem jött szerződés érvénytelenségének megállapítása pedig kizárt.

Az ítélettel szemben felperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Sérelmezte a perköltségre vonatkozó rendelkezést is.

A pert megelőző levélváltásokat ismertetve hangsúlyozta, az elővásárlási jog gyakorlásának előkérdése, az alperesek által aláírt szerződés adásvételi szerződésnek vagy ajándékozási szerződésnek minősül-e. Mivel alperesek megtagadták a vételár megfizetésének igazolását, a jogai gyakorlása érdekében kénytelen volt pert indítani. Sérelmezte, az elsőfokú bíróság a tárgyalást nem halasztotta el, s ítéletet hozott, amikor a bizonyítási eljárás eredményéhez képest a tárgyalás elhalasztását kérte a kereseti kérelme tekintetében nyilatkozattételre.

Előadta azt is, az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontra jutott, mivel figyelmen kívül hagyta, az I. r. alperes felhívta elővásárlási joga gyakorlására. Ehhez azonban mindenképp szükség volt a szerződés mibenlétének tisztázására, az okiratból nem

derült ki, a vételár megfizetése milyen módon történt meg. Nem vitatva, a Ptk. 215.§-ában foglaltakra figyelemmel a szerződés harmadik személyek felé létre nem jött szerződésnek minősül, állította, „belső jogviszonyukban”, az elővásárlási joga gyakorlására történt felhívással közöttük a szerződés megküldésével „jogviszony alakult ki”, az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott a Ptk. 215.§-ában foglaltakra. Kifogásolta a perköltség viselésére kötelezését is, állítva, alperesek a perre okot adtak.

Alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását, felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérték. Változatlanul állították, felperes minden okot és alapot nélkülözve indította meg a pert, a Pp. 196.§ (1) bekezdése alapján az adásvételi szerződés tartalma ellenkező bizonyításig teljes bizonyítékul szolgál arra, a vételár megfizetésre került. Amennyiben pedig e tényt felperes perben teszi vitássá, úgy a peres eljárás során őt terheli az abban foglaltak ellenkezőjének bizonyítása. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, a szerződés létre nem jötnék minősül, érvényessége nem vitatható, s helyesen rendelkezett a perköltségről is, mivel okot a perre nem szolgáltatottak.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) tartalmaz rendelkezést az üzletrész átruházására nézve.

A 123.§ (1) bekezdése értelmében az üzletrész a társaság tagjaira - a társaság saját üzletrészét (135.§) kivé - szabadon átruházható. A társasági szerződésben a tagok egymásnak elővásárlási jogot biztosíthatnak, illetve az üzletrész harmadik személyre történő átruházását egyéb módon korlátozhatják vagy feltételhez köthetik.

A (2) bekezdés az üzletrész harmadik személyre történő átruházása esetére kimondja azt is, a tagot, a társaságot vagy a taggyűlés által kijelölt személyt - ebben a sorrendben - az adásvételi szerződés útján átruházni kíván üzletrészre - ha azt a társasági szerződés nem zárja ki vagy nem korlátozza - elővásárlási jog illeti meg.

A 126.§ (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, a tagok az üzletrész kívülálló személyre történő átruházását a társaság beleegyezéséhez köthetik. A beleegyezés megadásának, vagy megtagadásának feltételeit a társasági szerződésben kell szabályozni. A beleegyezés megadásáról a taggyűlés dönt.

A (2) bekezdés szerint az adásvételi szerződésen kívüli jogcímen történő átruházás a társasági szerződésben kizárható vagy korlátozható.

A 9.§ (2) bekezdése értelmében a gazdasági társaságoknak és tagjaiknak a Gt-ben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira a Polgári Törvénykönyv rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

Gt-beli szabályozás hiányában tehát az elővásárlási jogra a Ptk. szabályai az irányadók az üzletrész-átruházás esetén is.

A Ptk. 373.§ (6) bekezdés utaló szabálya folytán a jogszabályon alapuló elővásárlási jog esetén is alkalmazandó Ptk. 373.§ (1) és (2) bekezdése szerint, ha a tulajdonos elővásárlási jogot enged, és a dolgot el akarja adni, a kapott ajánlatot a szerződés kötése előtt köteles az elővásárlásra jogosulttal közölni. Nem terheli e kötelezettség a tulajdonost, ha annak tartózkodási helye vagy más körülménye miatt rendkívüli nehézséggel, számottevő késedelemmel járna. Ha az elővásárlásra jogosult a tulajdonoshoz intézett nyilatkozatában az ajánlat tartalmát magáévá teszi, a szerződés közöttük létrejön. Ha a jogosult a szerződési ajánlat elfogadására általában megszabott határidő alatt ilyen nyilatkozatot nem tesz, a tulajdonos a dolgot az ajánlatnak megfelelően vagy annál kedvezőbb feltételek mellett eladhatja.

Az elővásárlási jog megsértésével kötött szerződés a bírói gyakorlat szerint hatálytalan azzal a személlyel szemben, akinek az elővásárlási jogát az adásvételi szerződés sérti. A hatálytalanság megállapítása iránt per indítható.

A Gt. 125.§ (2) bekezdése szerint az elővásárlási jog megsértésével kötött szerződés hatálytalanságának megállapítására pert csak a szerződéskötéstől számított egyéves jogvesztő határidőn belül lehet indítani.

A Ptk. 215.§ (1) bekezdése szerint, ha a szerződés létrejöttéhez harmadik személy beleegyezése szükséges, ennek megtörténteig a szerződés nem jön létre.

A Ptk. 207.§ (6) bekezdése szerint a színlelt szerződés semmis, ha pedig az más szerződést leplez, a szerződést a leplezett szerződés alapján kell megítélni.

A Ptk. 234.§ (1) bekezdése értelmében semmis szerződés érvénytelenségére főszabályként bárki határidő nélkül hivatkozhat.

Az adott ügyben a felperes és az I. r. alperes tulajdonában állt korlátolt felelősségű társaság társasági szerződése az adásvételi szerződés útján átruházni kívánt üzletrészre (üzletrész átruházás) a tagoknak, a társaságnak, illetve a tag által kijelölt személyeknek elővásárlási jogot biztosított, az adásvételi szerződésen kívüli jogcímen történő átruházást kizárta, ugyanakkor az üzletrész kívülállóra történő átruházását (adásvételét) a társaság beleegyezéséhez kötötte. Mindez azt jelenti, ha az arra jogosult tag elővásárlási jogát gyakorolja, a szerződés közte és I. r. alperes között jön létre, s a kívülállóra történő átruházáshoz szükséges beleegyezés fel sem merül. Felperes azonban olyan nyilatkozatot nem tett a perben, hogy élt volna, vagy élni kívánt volna elővásárlási jogával, keresetében a megkötött szerződés vele szembeni hatálytalanságára sem hivatkozott, a szerződés színlelt voltának, s a leplezett ajándékozás semmisségének megállapítását kérte.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a kereset tükrében helytállóan állapította meg, hogy beleegyezés hiányában a szerződés létre nem jött szerződés, színleltége ezért nem is vizsgálható, s helytállóan utasította el a keresetet.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján ugyancsak helytállóan marasztalta az elsőfokú bíróság a felperest alperesek perköltségében.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a peresztes felperest kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján az alperesek 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja, (5)-(6) bekezdése, valamint 4/A.§-a alkalmazásával, az ítélet tárgyaláson kívüli elbírálására figyelemmel mérsékelt összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Felperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az államnak megfizetni.

Budapest, 2011. január 13.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Felker László s.k.
bíró

A kiadmány hitelél:

Sárközi Veronika
bíróági ügyintéző